

## Особливості менеджрування студентських команд в стартап-інкубаторах

*Марія Матюшенко*

*ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,*

*e-mail: matiushenko@krok.edu.ua,*

*ORCID: 000-0003-0999-9108*

Концепція стартап-інкубаторів є не новою та постає об'єктом дослідження як спосіб розвитку та підтримки малого та середнього бізнесу в економіках країн світу. Безпосередньо стартап-інкубатори виступають перевагою своєю відносною ефективністю, адже надають, зокрема, початківцям ресурси та послуги, включаючи робочий простір або фізичні офіси, технічну експертизу, наставництво в управлінні, допомогу в складанні ефективного бізнес-плану, спільні адміністративні послуги, технічну підтримку, бізнес-мережі, поради щодо інтелектуальної власності та джерел фінансування, а також суворі правила прийому та виходу на ринок. В свою чергу взаємодія в такому середовищі зменшує стартовий капітал і накладні витрати, отримуючи при цьому операційну підтримку та ручне навчання. Сама ж концепція стартап-інкубатора підтримує спосіб розвитку продукту до безпосередніх потреб клієнтів, шляхом забезпечення інноваційного розвитку бізнесу через відповідно створені умови для навчання [1-8].

Зокрема, під впливом сучасних тенденцій значного видозмінення також зазнають парадигми університетських місій від викладання до попередньо зосередженого підходу на економічному зростанні з точки зору досліджень, інновацій та підприємництва, так званий підхід «третьої місії» університету [9-12].

Так, у контексті сучасного підприємництва студентські стартап-інкубатори на базі університетів створюють краще середовище для отримання доходів і підтримки взаємовигідних фінансових, юридичних і технічних взаємозв'язків між університетами, бізнес-спонсорами, безпосередніми інвесторами, урядом і суспільством [13-14].

В даному випадку було проведено дослідження, яке додає до цих відносин нову тенденцію накопичення знань, яка є важливою у підтримці різних аспектів підприємництва з теоретичної точки зору на основі результатів тематичного та практичного дослідження особливостей менеджрування студентських команд в стартап-інкубаторах через призму українського та світового досвіду в рамках діяльності студентських команд в таких заходах.

У такий спосіб Кабінетом Міністрів України в 2019 році було прийнято Стратегію розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року від 10.07.2019 р. № 526-р, де було визначено потребу в становленні вектору державної підтримки створення та ефективного функціонування на базі університетів і наукових установ сталого зв'язку шкіл підприємництва-акселераторів- бізнес-інкубаторів та для вирішення проблеми охорони використання об'єктів інтелектуальної власності, створених за коштом державного бюджету, започаткувати

пілотні проєкти зі створення елементів інноваційної інфраструктури (в т.ч. ряд бізнес-інкубаторів) [15].

Таким чином, виходячи із позиції ролі інноваційної інфраструктури через призму системних заходів задля зміцнення науково-дослідної бази в рамках кількох та більше університетів або установ 2020 року в Україні було започатковано ГО «Платформа інноваційного партнерства» (Всеукраїнський Інкубатор Молодіжного підприємництва (Youth Entrepreneur Incubator, далі – YEP) [16].

Слід, відзначити, що студентські стартап-інкубатори – це не нова практика для України, зокрема, подібні ініціативи діють на базі КПІ ім. Ігоря Сікорського [17], Київського національного університету ім. Т. Шевченка [18], так існують окремі програми розвитку студентських стартап ідей на базі бізнес-шкіл [19], тощо. Всі вони направлені на розвиток інноваційних шляхів вирішення сучасних викликів та мають певні критерії відбору таких ідей в інкубацію, зокрема, винахідливість, економічність та вигоди, які будуть отримані від реалізації продукту студентського стартап-проєкту.

Міжнародний контекст теж не залишає поза увагою акселерацію або ж відкриття подібних студентських стартап-інкубаторів в межах діяльності університетів. Так, на базі Гарвардського університету діє відповідна акселераційна програма та включає кращі практики розвитку власних стартапів, де критерії оцінювання включають життєздатність, суворе дотримання вимог до інструментарію, винахідливість, економічність і вплив продукту [20].

Массачусетський технологічний інститут теж пропонує відповідний напрямок розвитку інновацій, шляхом реалізації ідей студентів в рамках відповідних інкубаційних програм. Студенти в рамках програми отримують індивідуальне, інтенсивне навчання та наставництво, можливості для спілкування та фінансування в рамках літніх програм [21]. І таких прикладів існує багато.

Проте, в рамках такої діяльності залишається відкритим питання менторства або ж менеджержування безпосередньо студентських команд, а саме пул інструментів, який необхідний задля забезпечення такої діяльності. На приклад, на базі YEP діє відповідна постійна практична підготовка викладачів через міжнародну співпрацю, що допомагає підвищувати рівень обізнаності для викладача, ментора або ж керівника (відповідно за визначеної ролі) керування такою студентською стартап командою.

Однак, в процесі відповідної участі в таких програмах було виявлено, що під час роботи виникнути складнощі в процесі менеджержування таких команд виходячи із наступних позицій:

- мотивація учасників, хоча і починається з високого рівня на початку, проте поступово знижується протягом діяльності. Іноді мотивація знову зростає наприкінці, шляхом усвідомлення переваг;
- дуже часто не всі учасники чітко розуміють цілі власного продукту діяльності;
- дуже мало зусиль приділяється плануванню з боку заявлених лідерів ко-

манд;

- дуже мало зусиль приділяється моніторингу учасниками команди власним процесам та делегуванню окремих елементів співпраці в спільних процесах;
- навантаження не розподіляється однаково на кожного члена команди з боку заявлених лідерів команд;
- початковий план не дотримується та не адаптується протягом всього виконання;
- часто втрачається фокус на початкових цілях продукту, шляхом заявлення переваг того чи іншого інструментарію окремими учасниками команд.

Припускаючи, що всі ці труднощі, зазвичай пов'язані з відсутністю розуміння студентами методологій та базового інструментарію взаємодії в командній роботі, що також негативно впливає на результати та продуктивність студентських стартап-команд. Крім того, відповідна підготовка в рамках викладання або ж менторство в рамках студентських стартап інкубаторів не передбачає забезпечення відповідним інструментарію soft skills для подальшого застосування таких на практиці і направлена виключно на забезпечення продуктової пропозиції, виходячи із позиції зацікавленості в потребі клієнта.

Так, виходячи із вищенаведеного була запропонована методологія менеджера, спрямована на те, щоб команди студентів досягали кращих результатів за участі в студентських стартап інкубаторах та досягали найбільш ефективного результату. Ця методологія передбачає три фази із залученням інструментарію контролю виконання процесів сучасних продуктивних ІТ-компаній. Зокрема діяльність умовно було розділено на початкову, проміжну та заключну фази.

Початкова фаза зосереджена на формалізації ідеї студентського стартап-проекту, а також на початковому плануванні, шляхом формування базового технічного завдання та розподіленню ролей учасників команди відповідно до навичок та рівню здобутих знань.

Проміжна фаза є найважливішою фазою в даному випадку, оскільки саме на цій фазі існує вищий ризик відчутти розслаблення, втративши масштаб і контроль над цілями. Під час даної фази пропонуються мітапи кожні три дні та автоматичний моніторинг контролю з формами, які потрібно відзначити для тижневого аналізу активності, а також однорангового оцінювання діяльності учасника команди та прийняти відповідне рішення спільно із заявленими лідерами команд.

Останній етап включає в себе остаточну презентацію, а потім спільне обговорення обговорення отриманого досвіду та аналізу покращення навичок конкретного напрямку діяльності кожного учасника в командній роботі.

**Ключові слова:** бізнес-інкубатор, студентський стартап-інкубатор, університет, менеджмент, команда, підприємництво.

## Список використаних джерел

1. O. Rozghon. M. Baideldinova. *Comparative Analysis of Development Support Mechanisms for Start-Ups by Business Incubators Under the Legislation of Kazakhstan and Ukraine. Section "Law": Economic and Legal Comparative Research*. 2021. № 2 (61) (2021). URL: <https://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/article/view/1035>.
2. João Leitão. Dina Pereira. Ângela Gonçalves. *Business Incubators, Accelerators, and Performance of Technology-Based Ventures: A Systematic Literature Review*. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2022. Volume 9, Issue 2. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2199853122010551>.
3. K. Deyanova. N. Brehmer, A. Lapidus, V. Tiberius. *Hatching start-ups for sustainable growth: a bibliometric review on business incubators*. *Review of Managerial Science*. 2022. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11846-022-00525-9>.
4. Manoj Joshi. *Can Business Incubators Impact the Start-Up Success? India Perspective! SSRN Electronic Journal*. 2015. URL: [https://www.researchgate.net/publication/281404774\\_Can\\_Business\\_Incubators\\_Impact\\_the\\_Start-Up\\_Success\\_India\\_Perspective](https://www.researchgate.net/publication/281404774_Can_Business_Incubators_Impact_the_Start-Up_Success_India_Perspective).
5. Inger Beate Pettersen. Jarle Aarstad. *Business incubation and the network resources of start-ups*. 2015. URL: <https://innovation-entrepreneurship.springeropen.com/articles/10.1186/s13731-016-0038-8>.
6. Ceptureanu Sebastian Ion. *Knowledge role for start ups in business incubators*. 2015. URL: [http://www.psp-ltd.com/JFAMM\\_11\\_3\\_2015.pdf](http://www.psp-ltd.com/JFAMM_11_3_2015.pdf).
7. Cavallo, A., Ghezzi, A. & Rossi-Lamastra, C. *Small-medium enterprises and innovative startups in entrepreneurial ecosystems: exploring an under-remarked relation*. *Int Entrep Manag J* 17. 1843–1866 (2021). URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11365-020-00698-3>.
8. Rory Brooke. Greg Openshaw. Lucy Farrow. *Supporting Places of Work: Incubators, Accelerators and Co-Working Spaces*. URL: [https://www.london.gov.uk/sites/default/files/supporting\\_places\\_of\\_work\\_-\\_iacs.pdf](https://www.london.gov.uk/sites/default/files/supporting_places_of_work_-_iacs.pdf).
9. Attila Makai. Szabolcs Rámháp. *The Changing Role of Entrepreneurial Universities in the Altering Innovation Policy: Opportunities Arising from the Paradigm Change in Light of the Experience of Sz'echenyi Istv'an University*. 2021. URL: [https://www.researchgate.net/publication/357267934\\_The\\_Changing\\_Role\\_of\\_Entrepreneurial\\_Universities\\_in\\_the\\_Altering\\_Innovation\\_Policy\\_Opportunities\\_Arising\\_from\\_the\\_Paradigm\\_Change\\_in\\_Light\\_of\\_the\\_Experience\\_of\\_Sz'echenyi\\_Istv'an\\_University](https://www.researchgate.net/publication/357267934_The_Changing_Role_of_Entrepreneurial_Universities_in_the_Altering_Innovation_Policy_Opportunities_Arising_from_the_Paradigm_Change_in_Light_of_the_Experience_of_Sz'echenyi_Istv'an_University).
10. Menter, M. *From technological to social innovation: toward a mission-reorientation of entrepreneurial universities*. *J Technol Transf* (2023). URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10961-023-10002-4>.
11. Lorenzo Compagnucci. Francesca Spigarelli. *The Third Mission of the university: A systematic literature review on potentials and constraints*. *Technological Forecasting and Social Change*. 2020. Volume 161. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0040162520311100>.
12. Simone Boruck Klein. Frederico Cesar Maфра Pereira. *Entrepreneurial University: Conceptions and Evolution of Theoretical Models*. *Revista Pensamento Contemporâneo em Administração*. 2020. Vol. 14. №4. PP. 20-35. URL: <https://www.redalyc.org/journal/4417/441765331003/html/>.
13. Thomas O'Neal. *Evolving a Successful University-Based Incubator: Lessons Learned From the UCF Technology Incubator*. *Engineering Management Journal; EMJ*. 2015. 17(3). PP. 11-25. URL: [https://www.researchgate.net/publication/276096447\\_Evolving\\_a\\_Successful\\_University-Based\\_Incubator\\_Lessons\\_Learned\\_From\\_the\\_UCF\\_Technology\\_Incubator](https://www.researchgate.net/publication/276096447_Evolving_a_Successful_University-Based_Incubator_Lessons_Learned_From_the_UCF_Technology_Incubator).
14. Dr Ruth Graham (2014). *Creating university-based entrepreneurial ecosystems evidence from emerging world leaders*. URL: <https://www.rhgraham.org/resources/MIT:Skoltech-entrepreneurial-ecosystems-report-2014-.pdf>.
15. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030

року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р [Електронний ресурс]/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.

16. ГО «Платформа інноваційного партнерства» (Інкубатор Молодіжного підприємництва (Youth Entrepreneur Incubator – YEPI). URL: <https://www.yepworld.org/>.

17. Інкубатор інноваційних ідей КІП ім. Ігоря Сікорського. URL: <https://kpi.ua/incubator>.

18. StartUp Business Incubator Київського університету імені Тараса Шевченка. URL: <https://scp.knu.ua/ua/holovni-novyny/288-startup-business-incubator-knu>.

19. CFE Accelerator for Ukrainian student's startups на базі Бізнес-школи УКУ. URL: <https://uscufe.com.ua/en/>.

20. Student i-lab - Harvard Innovation Labs. URL: <https://innovationlabs.harvard.edu/student-i-lab-membership/>.

21. MIT delta v Educational Accelerator. URL: <https://entrepreneurship.mit.edu/accelerator/program/>.